

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Boji za Verdun.

Nemci zavzeli Forges in Fresnes. — Uspehi pri Karbilovki in Tarnopolu.

Boji za francosko trdnjavo Verdun se nadaljujejo. Po prvih srditih bojih za Douaumont in na ravnini Woivre je zavladač začasni mir; Nemci in Francozi so zbirali nove moči za nadaljne boje. Sunek nemške armade proti Verdunu je nekaj podobnega kakor je bil mogočen sunek naše in nemške armade pri Gorlicah meseca majnika lanskega leta; razlika je le ta, da je Verdun veliko trši oreh in so Francozi veliko bolje pripravljani, da odbijejo nemški naval, kakor so bili pri Gorlicah Rusi.

Verdun je v resnici ogrožen. Francoski narod s strahom pričakuje izida velikanske bitke pri Verdunu. Iz pisave francoskih časopisov se da posneti, da so Francozi silno vznemirjeni, ker njihov protisunek, podvzet 26. svečana, ni mogel pregnati nemških čet iz osvojenih postojank pri Verdunu. Francozi vedó prav dopro, da se Verdun ne bo držal, če se jim ne posreči, pregnati Nemce iz Douaumonta in Hardoumonta. Zato pošiljajo svoje rezerve na verdunsko bojišče, pri tem pa se obračajo na Angleže, da naj pošljejo na francosko bojišče nove čete, ker če primejo Nemci z isto močjo kakor pri Verdunu še na kaki drugi točki, Francozi tega ne vzdržijo. Iz Angleške prihaja preko Amsterdama poročilo, da število francoskih ranjencev tako narašča, da so morali v Le Havre postaviti lazarete za silo. Francoske rezerve pri Verdunu sestojijo deloma iz polkov, ki so sestavljeni iz 17 in 18 letnih rekrutov, ki še niso popolnoma izvežbani. Dopisnik lista „Times“ ceni francoske izgube na 30.000 mož.

Po zavzetju utrdbe Douaumont so francoska poročila naglašala, da Nemci vasi Douaumont še niso zavzeli in da se je vsled tega posrečilo francoskim četam utrdbo Douaumont od treh strani obkoliti in se Nemci tam le s težavo drže. Iz

tega je razvidno, da je francosko armadno vodstvo smatralo vas Douaumont za važnejšo postojanko kakor utrdbo z istim imenom, ker spada ta vas v notranji obrambni pas pred Verdunom. V to vas so spravili Francozi iz bližnjih utrdb težke topove. Betonirani zakopi naj bi nudili večjemu številu čet varstvo proti bobnečemu streljanju. Vrhtega je branil naskok širok venec razpredenega žičevja z električnim tokom. Tukaj so naskakovale nemške čete in se borile mož proti možu cele dni proti močnim francoskim rezervam, ki so prišle za rešitev utrdbe Douaumont prepozno. Boj se je končal za Nemce ugodno in so zasedli vas Douaumont.

Curiški „Tagesanzeiger“ poroča, da so Nemci pri Verdunu prodrli že tako daleč, da sega ogenj nemške artiljerije že s treh strani v mesto. Za posadko v Verdunu obstoja menda sedaj nevarnost, da pride železnica z jugozapada v območje nemških topov. Vsled tega se dajo tudi razlagati obupni francoski protinapadi. Nemci izboljšujejo svoje postojanke na severni strani Verduna. S tem so ovržene francoske trditve o obkoljenju Nemcev. Nevarnost, da prodro Nemci utrdbeni pas na severni strani Verduna je zadnje dni za Francoze zelo narasla.

In v resnici se vršijo že zapadno od reke Maas, ki teče mimo Verduna v smeri od juga proti severu, hudi boji in sicer pri Forges-Malancourt, kakih 12 kilometrov severno-zapadno od Verduna. Zaenkrat so se ti boji končali s tem, da so Nemci zavzeli vas Forges. Za višine južno od te vasi se boji še nadaljujejo. Tudi na ravnini Woivre so Nemci dne 7. t. m. zjutraj v naskoku zavzeli vas Fresnes. V posameznih hišah na zapadnem robu vasi se Francozi še držijo. Izgubili so tam 300 na ujetih.

Jasno je, da napravlja ta bitka tudi na Ruskem in Italijanskem ter Angleškem neugoden utis. „Novoje Vremja“ je izjavila v nekem od cenzure dovoljenem članku, da se more bitka pri Verdunu smatrati za odločilno bitko v vojski in da je od nje nega izida odvisen konec vojske. Francozi seveda pravijo, da bodo zmagali, vseeno ali z Verdunom ali brez Verduna.

Ker ruska armada ni začela z napadi, da bi tako olajšala Francozom položaj, se na Ruskem smatra, da je ruska armada po neuspešni ofenzivi meseca januarja proti Avstriji izmučena in izčrpana.

Italijani so tudi to pot dobili neko tolažbo, kakor smo jih čitali še po vsakem neuspehu čveterozeve. Pariški dopisnik milanskega „Secolo“ priznava namreč, kakor se poroča z dne 7. t. m. preko Lugana, da zavezniki s svojo artiljerijsko opremo še niso gotovi. Še-le po dveh mesecih bo delo francoskih, angleških in ameriških tvrdk izvršeno, in potem bo imela Francoska toliko težkih topov, da je končni poraz Nemcev gotova stvar. Zaenkrat da zadostujejo francoski topovi za obrambo, v bodoče pa da bodo jamčili za zmago.

Tudi severovzhodno od Vermelles (severno od Arras) se vršijo med Nemci in Angleži boji. Manjši angleški oddelki so po močni artiljerijski pripravi vdrli v nemške jarke, pa so bili zopet z bajonetom pognani ven. V Šampanji so Nemci z nenadnim napadom vzhodno od Maisons da Champagne osvojili nazaj postojanko, v kateri so se bili Francozi 11. svečana ugnezdili.

Na ruskem bojišču

so dne 6. t. m. oddelki armade generalnega polkovnika nadvojvode Jožef Ferdinanda pri Kar-

Podlistek.

Pepelnica.

Spisal Radimirov.

Pust je bil. In dan je bil pust. Nebo je bilo nizko poveznjeno čez zemljo, tako da je bil zrak stlačen, in so se težko dvigala prsa. Zvečer pa se je nagnil svod še niže, da so se zvezde slabotno svetlikale skozi meglene tančice. V Štukljevi dvorani pa je bilo svetlo; parček za parčkom se je vrtel, da se je vzdigal prah in so bile motne svetilke. Obrazi pa so plamteli in so goreli v sreči in zadovoljstvu; in burno so se dvigala prsa in ustna so se smehljala in oči žarele. A to je bil nasmeh in žar, ki se izpremeni v gube... „Alò Micka, še enkrat!“ Hripav je bil glas! a dekle se je okrenilo in smehljajoč odšlo za fantom. Laski so ji silili v obrazek in so ljubko krožili krog mičnega ličeca. Muzikantje so zaigrali, in zopet se je zavrtel parček za parčkom... in igral se je valček za valčkom... Zunaj pa je bila noč in tema in zima... In snivala je v tihem snu priroda... Niti jasni blesk nebeških zvezd ni motil spanja; nečisto so sevale zvezde nocoj... nečisto...

Pri Štuklju pa so bili izmučeni pari, in izmučena je bila tudi soba. Francè in Micka sta šla in noč ju je objela, noč z vsim čarom in mirom, noč z vso zapeljivo molčečnostjo. Sama sta šla. In mimo cerkve je vodila pot. A nista je videla... Pust je bil. In noč je poslušala njune pogovore in je sanjala... Celo veter se je začudil včasih sladkim besedam, da je krepkeje zavel in

jih je vjel. In jezilo je mlada, če jima je veter ukradel ljubeče besede, da jih nista slišala. Glej, enkrat je še celo mesec poredno pogledal iz daljave in videl, kar sta zaupala samo temni tihi noči. A sram ga je bilo, zreti dalje pregrešni svet, in skril se je zopet. Pust je bil...

A glej, drugi dan je bila pepelnica. V cerkev je šla Micka, da ji potrosi duhovnik pepela na čelo... In one besede je potihem izgovarjal zraven: „Memento homo, quia pulvis es et in pulverem reverteris.“ Toda ni jih umela, teh groznih in hkrati prosečih besed: „Domisli se človek, da si prah in se v prah zopet povrneš!“ In tudi Francè je prišel, in svečenik ga je prekrizal s pepelom na čelu. Zunaj cerkve pa je pomežiknil Francè Micki, da so se vzbudili spomini preteklega dne. In glej, na čelu je bila pepelnica, v srcu pa je bil pust, in v duši je bil še pust in — greh... Svečenik je opominjal: Človek, prah si in pepel! Niso ga slušali...

Toda prišel je Gospod in je govoril narodom: „Prah ste in pepel!“ Zagromeli so topovi in zasilike puške: prah ste in pepel! Dolga in mučna pepelnica je zavladała. Ali slišite Njegov glas vi, ki niste slišali glasu duhovnovnega? Ali je našla pepelnica pot v vašo srca in vaše duše, vi, ki vam je bil pust v srcih, četudi je bila na čelih pepelnica? Gospod je prišel in govoril...

Učiteljica Marija.

Spisal Jos. Verhnjak.

Na samotnem kraju je stala Levinska šola; obdana je bila na eni strani od mladih smrek,

na drugi pa se je razprostiral velik in pust travnik dol do jezera. Bilo je že proti večeru zadnjega dneva meseca novembra, ko je prišla učiteljica Marija od pogreba svoje matere.

Njena mati je bila dninarica in tudi njen že davno rajni oče je bil dninar in ona — prvi in zadnji otrok priletnih starišev — je bila že dalje nego devet let učiteljica na Levinski šoli.

Ko je bila Marija pred enim tednom izvedela, da je mati nevarno zbolela, je takoj pohitela domu in bila pri nji do zadnje ure. Mati je bila ves čas pri zavesti in nekaj ur pred smrtjo — ko je čutila, da jame ugašati življenje — se je jela poslavljati od svojega otroka. Marija je pokleknila na tla in prosila mater odpuščanja za vse, kar ji je žalega storila v življenju. In vzdignila se je koščena roka materina, počasi in tresoče, in naredila zadnje znamenje svetega križa na čisto čelo svoje Marije.

In danes je bila prišla od pogreba nazaj. Dolgo v večer je že slonela pri oknu in topo zrla v jesenski svet in mislila na svojo mater. Zadnji-krat je gledala danes obraz, si se ji je vedno tako poln dobrote in ljubezni nasmehaval; zaprle so se za večno blede ustne in so utihnile, ki so mogle tako vroče in iskreno moliti, da bi bila srečna njena Marija; prej tako topli roki, ki sta se trudili in delali, kakor dolgo sta mogli, ki sta le počivali, da sta vzeli rožnivenec med prste, sta sedaj mrtvi in mrzli. Da, revna si bila, mati, vse dni svojega življenja, revna in ubožna, in vendar je bilo tvoje življenje lepo! Lepše ga nisi mogla živeti, kajti bila si skromna, ponižna in

bilovki (severnozapadno od Rovno) vrgli sovražnika iz enega okopa in se tam utrdili. Severnozpadno od Tarnopola so naši zapodili Ruse iz 1000 metrov dolgega jarka. Tako tam kakor ob Dnjestru in ob Besarabski meji je bilo delovanje artiljerije istega dne živahnije.

Na italijanski in južnovzhodni fronti ni nič novega. Vsled izredno slabega vremena že več dni ni bilo na italijanski fronti nobenih bojev, ki jih na gorovju onemogočuje tudi nevarnost pred plazovi.

Nemška pomorska letala so napravila v noči od 5. na 6. zopet obisk na Angleškem in sicer nad Hullom, kjer so z dobrim uspehom bombardirala tamošnje naprave za gradbe ladij. Letala so bila hudo, pa brez uspeha obstreljevana.

Nemški ultimatum Portugalski?

Iz Bukarešte: Brezžična brzjavka poroča, da je stavila Nemčija Portugalski 48 urni ultimatum, v katerem zahteva, da portugalska vlada vrne Nemčiji zaplenjene ladje.

Iz dobro podučenihi virov poročajo, da do sedaj Portugalska še ni odgovorila na nemško noto glede zaplenbe nemških ladij v portugalskih pristaniščih. Zdi se, da se položaj poostruje. Vsekako je Nemčija odločena, da pod nobenim pogojem portugalskemu nastopu nasproti ne bo ostala mirna.

izberne se je obneslo za vojake v vojski in spleš za vsakega kot najboljšo

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gihtu, infuzenci, pralni, vratni in boleci v hrben

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. essence

Načemanje **Sidro-Pain-Expeller.**

Stokholma kron. — 98, 1'48, 5'—

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri sistemu lever“, Praga, I., Elizabetna cesta 5.

Dnevno raspodiljanje.

Papežev glas za mir.

Sv. Oče so v pismu na svojega generalnega vikarja kardinala Pompilija v Rimu zopet povzdignili svoj glas za mir. Sv. Oče obžalujejo, da ves njihov napor za pomirjenje narodov ni imel uspeha: „Vrgli smo se takorekoč med vojskujoče se narode kakor oče med svoje boreče se sinove in jih rotili v imenu tistega Boga, ki je neskončna pravica in ljubezen, naj opuste namen medsebojnega uničenja, naj marveč jasno posredno ali neposredno povedo svoje želje in naj po načelih pravice in možnosti vpoštevajo želje narodov. Obžalujemo, ker se ni poslušal naš očetovski glas in ker vojska traja divje dalje z vsemi svojimi strahotami. Ne moremo se vzdržati, da še enkrat dvignemo svoj glas proti tej vojski, ki se nam zdi samomor civilizirane Evrope.“

poštena, polna ljubezni in polna odpuščanja in dobra, o Bog, tako dobra...

Tako je preživela Marija v duhu še enkrat priprosto in sveto življenje svoje matere. In zgodilo se je, da se je spomnila tedaj najgršega čina svojega življenja: ko je zatajila mater pred svetom. Nekega junijskega dneva je bilo — že pred leti, — ko je čakala s svojo tovarišico na poštni vlak. Tovarišičina mati bi imela priti, bogatega trgovca žena. Vlak se ustavi, bogata gospa izstopi, in gospodični ji gresta naproti. Ali je bil slučaj ali ne, a iz okna tretjega razreda je pogledala tedaj tudi Marijina mati, ki se je vozila v Celovec. Žena je bila takoj opazila svojega otroka, in tudi Marija se je ozrla za trenutek tja in je videla, kako se ji mati dobrotno nasmehava. A vse to le en trenutek, bliskoma je odvrnila pogled v drugo smer in gledala tja tako dolgo, da ni zdrčal vlak naprej in ž njim dobrotno se smehljajoči obraz materin...

Marija, reci, zakaj si to storila? Marija zakaj? Ali, zato, da bi tvoja tovarišica in njena nališpana mati ne opazili, kako ubožno oblečena da je tvoja mati, da bi ne videli, kako čist in nedolžen je njen obraz, kako mil in sladak njen pogled —?

Učiteljica Marija je na glas ihtela; a čule so jo samo sive stene njene sobe, čul jo je k večjemu še jesenski večer pred oknom, a stari in dobrohotni obraz materin se ji ne bode nikdar več nasmehoval. Marija, ali čuješ, nikdar več...

Papež opominjajo vse matere, žene, hčere in sestre vojakov, da molijo za mir, posebno na Veliki petek in naj prinašajo njegovemu božjemu prestolu prostovoljne žrtve, ki naj potolažijo pravično jezo Boga. Papeževa želja je tudi, naj se zbršejo z miloščino tudi grehi in se potolaži pravična božja jeza in naj vsaka družina primerno svojemu premoženju daruje vinar ljubezni v korist po Odrešeniku Jezusu tako ljubljnim revežem in nesrečnim in posebno v podporo ubogim otročičem tistih, ki so padli v tej strašni vojski.

Pisma z bojišč.

Iz „onega“ sveta.

3./2. 1916.

Kadet F. J. piše z južnega bojišča:

Dragi! Z veseljem prejel tvojo kartico! Vidim, da še malo misliš na nas tukaj v „novem“ svetu, kjer vladajo druge postave, drugi nazori in principi. Če je humaniteta pri vas naši sedaj enaka, ravno ne vem! Za razširjanje omike smo si tukaj naročili od vas „Slovenca“, „Tagespošto“ in tudi „Mir“ me obiskuje. Včeraj mi je U. poslal „Ljubljanske slike“, češ, da spoznam tu centrum in življenje tistih Ljubljančanov, ki vodijo — kakor pravijo te stare pravljice — tam pri vas cel slovenski narod. — Na takšni stopinji omike smo pač tukaj že, da vemo o Slovencu in Nemcu na „vaši“ zemlji! Govori se tudi, da so prvi čvrsti, hrabri in dobri ljudje in da jih zavoljo tega... Pa še več drugega!

Tu pri nas je narobe svet. Misel in beseda se nočete podpirati! A dobro se imamo kljub temu — posebno kadar naše suznje (Italijane) sekiramo! Živi se tukaj jako po ceni. Na podlagi tega je medicina konstantirala, da mi nismo Adamovi otroci, ker imamo popolnoma drugače konstruirane želodce in živce. Mi smo tu vsi „čveteronožci“. Če pa „slutijo“, da je kdo v žlahti z „vašim“ plemenom, mu vzamejo eno ali obe sprednji ali zadnji nogi proč, in ker tako ne spada k nam, ga pošljemo k Adamovim sinovom. Katerim se pa dokaže, da so Cyklopotomci — tisti dobijo samo eno oko...

Čudno je tu živeti — ali prestati se mora! Pri moji četi sem imel zadnjič nesrečo. Vrlemu vojaku je ročna granata popolnoma raztrgala roko. Italijani so se čisto blizu pred nami vgnezdili v veliko skalo, kjer so si izdolbili kaverne. Spreddaj imajo iz žakljev, nasutih s peskom, napravljen dolg, mogočen „korso“. Hodimo kukat, kako bi jih prijeli. Ali ta po francoskem vzgledu napravljena trdnjava je močna. Majhni napadi se vršijo vedno, ali nimajo drugega pomena kot — poizvedovanje. — Polentarji so postali nekako pohlevni. Le ponoči butajo ob skalovje, da nadaleč bobni in vriska, kakor bi psi milovali po umira-jočem gospodarju.

Tako stojim večkrat v temni noči, poslušam lajanje „Marsa“ in prav malo se zmenim za pušice njegove. Rad poslušujem zanimivemu pogovoru naših vojakov, ki pridno delajo in zidajo za sprejem sovražnih granat...

Službo imam vsako noč, oči me že žgejo, truden postajam vedno bolj in mrzli sneg — v želodcu „peče“!

Tako čudno je tu v skalovju v temni noči. Kar obstojim in začnem premišljevat o svetu, o bodočnosti, o sreči in življenju in se vprašujem: Zakaj nismo ostali v „nirvani“?! Daleč naokoli pa se posvetlikajo hribi in gore — rakete pokajo vedno — in temna noč se izpreminja v dan.

Dne 2. marca 1916.

Cenjeni gospod urednik!

Dolžan sem vam enkrat pisati. Kako zelo sem se razveselil, ko sem po dolgem, dolgem času zopet enkrat dobil v roke „Mir“; to morate izvedeti tudi vi, gospod urednik. Nemško časopisje ni težko dobiti tukaj v tem „Babilonu“, ali moj prijatelj iz otroških let, „Mir“ me je tu s svojim obiskom res iznenadil. Nasmejala sva se drug drugemu. Te tri prijazne, debele črke so me tako ljubeznivo gledale in tako majhen se mi je zdel; ko bi bil ti vsaj tak kot doma naša vežna vrata, sem si mislil. (Po vojski bo naš list seveda zopet izhajal v večji obliki. Tiskarna sedaj vsled pomanjkanja delavskih moči ne zmore več. Op. ur.) Marsikaj sva si potem potožila. Zelo me je zanimalo, ko mi je pravil, kako je sedaj doma, koliko mojih prijateljev je mrtvih, koliko pohabljenih, kateri so v ruskem ujetništvu, koliko je tu pa tam gorja, kjer je prej vladala tiha sreča, kako ga sedaj žalostno gleda postarana gospodinja, kjer so ga prej poželjivo jemale žuljave roke gospodarja. Zamislila sva se. — Potem sem ga peljal po „Laufgrabnu“ v naše prednje postojanke, opozoril ga, da kadar se pripognem jaz, naj se tudi on, ker tam-le, pokazal sem mu skoz strelno odprtino

lepo skupaj zložene vrečice s peskom, čepijo alpini. Sinoči je bilo opaziti, da so tam zanetili ogenj; par salv je zadostovalo, da so ga takoj pogasili; ako mi ne smemo netiti, naj tudi oni ne smejo, naj se s ceptanjem grejejo kakor mi, ali pa naj pomrznejo.

Obžaloval je, ko sem mu povedal, da se tja sme samo ponoči, podnevi je zelo nevarno, ker odtam strelja Lah vedno s puškinimi granatami, naši tja seveda ravnatako.

Prav pristrčno sva se potem poslovila drug od drugega; on je šel obiskat še enega svojega prijatelja, jaz pa sem zlezal v svojo duplino. — Z odličnim spoštovanjem vaš udani

Gabr. Wutti.

Konservativni bukareški list „Zina“ piše: Čim bolj se približuje pomlad, tem nemirnejša postaja situacija. Četverozveza se očitno pripravlja na veliko ofenzivo, ki naj iztrga sovražniku osvobojene dežele. Kakšno stališče zavzame Romunska? Ali bo ostala nevtralna? Vse kaže, da ne. Vojaške priprave so preobsežne in tudi politično ozračje je tako nemirno, da je smatrati, da se nahajamo na predvečer velikih dogodkov. Finančni trg nam jasno dokazuje resnost položaja. Navzlic dejstvu, da je v deželi zelo mnogo denarja, padajo kurzi in državna renta stoji tako nizko, da naznanja vihar. Prepričani smo, da se Romunija pripravlja na aktivno udeležbo pri bodočih odločilnih bojih.

Rusko vojaško odposlanstvo v Bukarešti.

Iz Bukarešte poročajo: Zadnje dni se je mudilo tu rusko vojaško odposlanstvo. O vzroku in pomenu tega obiska se varuje najstrožja tajnost.

Filipesk na obiskih.

Iz Bukarešte: Filipesk, ki se še vedno mudi v Petrogradu, se vrne od tam naravnost v Bukarešto. Vest, da bo obiskal tudi Berlin, ni resnična.

Romunija ustavila izvoz žita.

Iz Berlina poročajo: Romunska centralna eksportna komisija je ustavila izvoz ovsu iz Romunije.

Fellerjeve želodec krepče, lagodno odvajalne rabarbarske kroglice z zn.

„ELSA-KROGLICE“

odpravijo zapeko.

6 skatljic franko 4 K 40 h. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 67 (Hrvaško). Čez 100.000 zahvalnih pisem.

Dnevne vesti.

Sv. oče za g. dr. Drexla. Kakor znano, se nahaja že dolgo časa v ruskem ujetništvu gosp. dr. Drexel, bivši državni poslanec iz Predarlškega, ki se je ob izbruhu vojne prostovoljno kot vojni kurat podal na severno bojišče in bil koj v začetku vojne ujet. V ruskem ujetništvu je izprva užival precej prostosti; pozneje pa so prihajala od njega obupna pisma. Zadnji čas se je poročalo, da je njegovo življenje v veliki nevarnosti. V ruskem ujetništvu je bil namreč osumljen vohunstva in v preiskavi. Nekatero vplivne osebe na Dunaju so se podale k pronunciju kardinalu grofu Scapinelli di Leguigno, da izprosi pri Sv. Očetu posredovanje za ogroženo življenje dr. Drexla. Kardinal Scapinelli se je takoj obrnil na sv. Očeta s prošnjo, da se sv. Oče zavzamejo za dr. Drexla pri ruskem carju. Papežev državni tajnik Gaspari je takoj odgovoril, da so se sv. Oče takoj obrnili v Petrograd na ruskega carja. Kakor poroča „Reichspost“, je bilo to posredovanje sv. Očeta v polnem obsegu uspešno in se za dr. Drexla ni treba prav nič več bati.

Odlikovani celovski zdravniki. Črnovojniški višji zdravnik dr. Karl Rothenpieler, zdravniški vodja v rezervni bolnišnici št. 1, v sirotišnici sester uršulink, je odlikovan z viteškim križcem Franc Jožefovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca. Črnovojniški zdravniki dr. Viktor Herbst, dr. Jožef Prießner in dr. Anton Widl in črnovojniški asistenčni zdravnik dr. J. Steinhäuser so odlikovani z zlatim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje.

Po smrti odlikovan. Rezervnemu kadetu Žigi Kastnerju, ki je dne 10. avgusta 1915 v tridnevni bitki pri Črnelici ob Dnjestru padel v junaškem boju, je bila v priznanje hrabrega zadržanja pred sovražnikom podeljena srebrna hrabrostna svetinja 1. razreda. Kako se je rajni slovenski junak v boju odlikoval, smo že poročali. Slava njegovemu spominu!

Odpad od vere. Iz rimsko-katoliške cerkve je izstopil Maks Murko, rojen v Šmartnu pri Celovcu, učenec v 6. razredu na realni gimnaziji v Celovcu.

Glas o dr. Jehartu. Z Dunaja se poroča: Sv. Oče so dosegli, da bo smel avstrijski duhovnik dr. Anton Jehart s svojim ujetim tovarišem Adolfom Melanom čisto prosto pastirovati avstrijskim ujetnikom na Asinari v Sassari. Italijanski vojni vikarijat jima je podelil potrebno oblast.

Naslov profesorja je dobil Viktor Turnšek, učitelj na ljubljanski državni obrtni šoli.

Pogreša se od oktobra 1914 sem Jan. Šnabl od 7. pešpolka, 13. komp. Kdor bi vedel kaj o pogrešanem iz poznejšega časa, je uljudno naprošen, da sporoči to na naše uredništvo.

Prestolonaslednik častni doktor obeh praških univerz. Z Dunaja poročajo: Cesar je dovolil, da imenujeta češka in nemška univerza v Pragi prestolonaslednika nadvojvodo Karla Franca Jožefa za častnega doktorja.

Kava se je podražila skoro za 100 odstotkov, sladkorju pa se cene, kakor se je pisalo, ne bodo zvišale.

Carmen Sylva †. V Bukarešti je umrla dne 2. t. m. kraljica Elizabeta, vdova po umrlem kralju Karlu in teta sedanjega kralja Ferdinanda. Elizabeta je pripadala nemškemu knežjemu rodu Wied. Bila je sloveča pesnica in je pod imenom Carmen Sylva spisala nebroj nemških pesni, dram, novel in romanov. V nedeljo se je vršil v Bukarešti pogreb. V ulicah je tvoril drugi armadni zbor špalir. Za mrtvaškim vozom so šli kralj s princji, zastopniki tujih vladarjev, med njimi poslanik grof Czernin kot zastopnik cesarja Franca Jožefa, diplomati, ministri, poslanci, zastopniki uradništva

in oficirskih zborov ter odposlanstva iz vseh krajev države. Truplo so prepeljali v Curten des Arges, kjer je pokopan tudi kralj Karol.

Sladkorne karte. S 15. marcem se bodo začele izdajati sladkorne karte. Za osebo bo na mesec določen en kilogram in četrt sladkorja. Dokler se ne vpeljejo karte, se sladkor ne sme prodajati v več množinah kakor po 1 četrt kg.

Družinske podpore in ženske. Kako da naša država skrbi za družine vpoklicancev in jih prekrbi s podporami, je res vse hvale vredno. V naslednjem bi si radi nekoliko ogledali, za kaj se včasih porabijo te podpore. Čeprav so podpore v prvi vrsti namenjene, da nadomestijo škode, nastale vsled vpoklicev, oziroma da se morejo preživeti družine, ki se same s svojimi sredstvi po odhodu moža, sina ali brata k vojakom, ne morejo, se pa žal pogosto sliši, oziroma imaš priložnost videti, da ta za prehranitev prepotrebni denar izrabljajo za luksuz, za pijačo. Naj bi se take ženske zavedale, da če ne porabijo vzdrževalnine, je treba dati ostanek na stran, kajti ni izključeno, da pridejo še slabši časi, ko bi se po nepotrebnem potrateni krajcarji morali nadomestiti z žuljavimi rokami. Tudi ni izključeno, da mogoče pride oče, mož, brat, sin pohabljen domov in bi se veselil doma pri svojih okrepčila, kajti dosti dolgo je prenašal muke, trpljenje in prelival kri za ljubljeno domovino, a doma so se mogoče po nepotrebnem z lišpanjem in pijančevanjem potratile velike svote. Nekatero ženske, še zmogljive delati, pasejo raje lenobo, češ, saj dobim itak vsak mesec dosti denarja; že marsikatera takšna ženska se je izrazila „naj bi vojska trpela več let, ker nam gre v vojnem času boljše“. Naj bi take ženske gledale malo v prihodnost in pametno ravnale, ker v nasprotnem slučaju bi se vse takšne brezvestnice naznanile oblasti, da se jim odtegne podpora in si v potu svojega obraza, kakor naši revni vojaki, in z žuljavimi rokami nadomestijo ugodnosti, ki jih jim nudi država. — Največjo sramoto pa napravijo naši ljubljani domovini, kar se sliši mnogokrat, ženske, ki so se morale gotovo že pred sodnijo zagovarjati, ki se toliko izpozabijo, da imajo razmerje z vojnimi ujetniki. Vsak patrijot bi pljunil za takšnimi ženskami in tudi najstrožja kazen je za nje predobra. Bolj ko so resni časi, tem slabše se sliši. Ni čuda, da nas ljubi Bog tako hudo kaznuje! Ž. Š.

Iz Dolinčič nad Pliberkom. (Zopet smrt.) V blagor domovine so tudi žrtvovali svoje življenje iz naše vasi trije vojaki: Gražar Klemen, padel na južnem bojišču; Viktor Stular, padel na severnem bojišču; Pavel Kumer, umrl vsled bolezni, zadobljene na bojišču. A tudi doma žanje „bela žena“ neusmiljeno. V nedeljo 27. februarja je umrl Andrej Rožman, pd. Urhovi oče. Bog bodi vsem obilen plačnik!

Sele. (Drobne novice.) V l. 1915. je bilo v naši župniji rojenih 25 otrok, umrlo pa jih je 32 oseb. Razen teh je v tem letu padlo na raznih bojiščih naših vojakov. — Dne 11. jan. se je skromno sicer, a vendar ob obilni udeležbi župljanov praznovala inštalacija novega župnika, č. g. Alojzija Vauti. — Umrla je 12. februarja Katarina Lajmiš, pd. Mežnarca, vzorna krščanska žena. K zadnjemu počitku jo je spremila obilna množica ljudi. — Na dan sv. Matije ponoči se je trgovcu Kukoviču v zgornji sobi iz dimnika vnelo in mu je ogenj uničil več lepe opravne.

Gornja Jezernica pri Beljaku. (Smrt begunke.) V soboto, 26. svečana, je tukaj umrla 38letna Terezija Mrakič. Zapušča 6 otrok, najstarejša deklica ima 15 let. Mož je na fronti. — Okoli novega leta smo brali v nekem slovenskem dnevniku o beguncih. A z besedo niso bili omenjeni oni na Koroškem. Je jih pa vsepovsodi, posebno okoli Beljaka, mnogo. Če se bo moglo kdaj kaj doseči za begunce, naj se na te ne pozabi. Zdaj je edina sreča v nesreči — „Posredovalnica za goriške begunce“ v Ljubljani, ki res stori, kar le more.

O vojaških domovih.

Že leta 1912, torej pred izbruhom svetovne vojne, je c. kr. policijski svetnik F. Wlattnig v nekem članku opozarjal državni zbor, ki je razpravljal o novi brambni predlogi, na važnost tega vprašanja in se zavzel za državno posojilo za doslužene podčastnike. Sedaj, ko se v javnosti razpravlja o vojaških domovih, ne bo odveč, če objavimo svoječasni načrt g. policijskega svetnika:

Važna točka pri rešitvi brambne predloge je vprašanje o podčastnikih. Dveletna prezenčna

služba po izpovedi vojaških večšakov zahteva precej večji kontingent (število) dalje službujočih podčastnikov, kakor je zahtevala dosedaj triletna vojaška služba. Splošno pa se glasi, da je število dalje službujočih podčastnikov dosedaj manjše, kakor bi moralo biti. Nerešeno je torej vprašanje, s kakšnimi pripomočki bi se dalo število dalje službujočih podčastnikov ob dveletni vojaški službeni dolžnosti zvišati, kolikor je potrebno. Dosedaj se je dal podčastnikom, ki so po triletni prezenčni službi služili še nadaljnih devet let, po preteku tega časa znani uradniški ali služni certifikat.

Dosluženi podčastnik po poklicu je imel torej po dvanajstletni vojaški službi s takim certifikatom pravico, potegovati se za razpisano mesto kakega uradnika ali sluge v državni službi. Slučaji, da se je za eno tako razpisano mesto pulilo do sto in še več prosilcev, so nekaj navadnega. Eden dobi mesto, devetindevedeset pa jih seveda propade, kako dolgo traja, da dobi le polovica prosilcev službo in kolikokrat mora prosilec prositi, da pride vendar zanj vrsta, da dobi tako mesto. Med raznimi poizkusi, kako bi se temu odpomoglo, se na eno sredstvo ni mislilo, o čemer naj bi poklicani činitelji razmišljevali.

Med sto in sto podčastniki, ki so doslužili, recimo 12. leto, jih bo vsako leto mnogo, ki bi se, siti življenja po mestih, radi povrnili na deželo in si tam kot manjši posestniki mogli ustvariti samostojen delokrog. Sredstva za nakup takega malega posestva v znesku od 12 do 16.000 kron jim manjka, z dolgovi začeti je pa začetek konca in tako se morajo ravno ti, ki imajo veselje in ljubezen do kmetijstva in kmečkega življenja, odpovedati tej svoji želji. Vprašam, ali ne bi bilo mogoče, podeliti takim doslužnim podčastnikom, ki imajo potrebno veselje in ljubezen (pa tudi samo takim) kot premijo za dolgoletno aktivno vojaško službovanje pravico do uporabe takega malega posestva za dobo njihovega življenja, in ali ta pravica ne bi mogla preiti tudi kot penzija na vdovo takega državnega najemnika? Riskira kaj pri tem država? Mislim, da ne, zato ker mora vrednost zemlje in polja vedno rasti. Lastnica bi ostala država in bi se zategadelj brez vrednosti in privoljenja države na to posestvo ne mogle jemati hipoteke; edina nevarnost, ki bi jo sprejela država, bi bila ta, da bi morala država od slučaja do slučaja vzeti tako posestvo nazaj in je po krajši ali daljši dobi oddati zopet naprej. Državni najemnik bi imel, dokler bi imel sam ali njegova vdova pravico do izkoriščanja tega posestva, edino dolžnost, plačevati navadne davke. Po smrti obeh zakonskih bi posestvo prešlo zopet nazaj na državo, razen če bi eden ali več njihovih otrok to posestvo od države za tisto ceno odkupilo, kakor je za očeta nakupila posestvo država. Vrednost od starišev na tem posestvu investiranega dela bi seveda pripadla otrokom. Da, če bi prvi najemnik imel sina, ki je tudi kot doslužen podčastnik po poklicu služil aktivno predpisano število let, potem bi mogel po smrti očeta in matere brez vsakih nadaljnjih obveznosti slediti v državnem najemništvu svojim starišem sin.

S to uvedbo bi se moglo od pomoči še drugi nadaljni reči; splošna in stara je pritožba, da vse beži v mesta, tudi eden izmed vzrokov draginje; če bi se ta predlog izvedel, bi po tem vzgledu začelo prebivalstvo vračati se počasi na deželo; predloga pa tudi iz drugih, političnih vzrokov ni zavračati; s tem bi se namreč ustvaril nov, domač in domačo grudo ljubeč stan, ki bi pomagal delovati zoper beg ljudstva z dežele in bi tako imel dober vpliv na prebivalstvo.

Pomisleki, da bi to državo v finančnem oziru preveč obremenilo, ne držijo. Če bi se na leto nakupilo takih posestev sto, bi državo stalo to k večjemu en in pol milijona kron. Vprašam, kaj stane državo enkratna draginjska doklada za to ali ono kategorijo državnih uslužbencev?

Te vrste izročam javnosti z željo, da bi poklicani činitelji v zakonodajnih korporacijah in med interesiranimi stanovskimi krogi ta predlog natančno preučili, če se v današnjih razmerah da izvesti v korist države in cele kategorije državnih uslužbencev. Kar je bilo v starih časih mogoče, bo v 20. stoletju tudi mogoče.

Pisma slovenskih koroških dijakov z bojišča in iz ujetništva.

Bojna šrta ob Soči, 27./2. 1916.

Navadil sem se že spet in komaj da še mislim na dopust; je tudi prav tako, sicer bi še zbolel. Tukaj je sedaj razun precej močnega topniškega obojestranskega ognja in manjših prask mirno. Kakšna je ta tihota, si torej lahko sam misliš. Včeraj, oziroma sinoči, pozno v noč sem se vrnil s komisijskega potovanja, ki me je povedlo kakih 30 km za fronto. Par šrapnelčkov so poslali Lahji za nami, a zato nisem slišal cel dan nobenega grmenja in se mi je uho spet malo

spočilo. Čisto moker sem se spet vrnil v ljubljeno G., kjer smo bili spet slovesno sprejeti. Tako se torej živi.

In še nekaj! Če imaš kje kako hrvatsko ali češko knjigo, ki jo lahko pogrešaš, bi Te prosil, da bi mi jo poslal. Najboljše bi bile kake novele! Kolegi Dalmatinci bi Ti bili potem z menoj vred hvaležni.

U. T.

Polentarsko bojišče, 15./2. 1916.

Bilo je, ko smo se odpeljali iz drage domovine na bojišče. Teško mi je bilo v prvem hipu pri srcu, a ko smo prišli na naš kraj, se je stvar hipoma ipremenila.

Menaža je zelo dobra, hudega mraza tudi ni in zabave je dosti. Dragi tovariš, zelo bi me veselilo, ko bi mi poslal večkrat kak časnik, če je mogoče „Mir“ in „Slovenca“, ali kako knjigo, da bi vsak dan imel česa čitati. Pozdrav na vse tovariše!

M. A.

Rusko bojišče, 15./2. 1916.

Ti mi mojega nahrbtnika ne otežkuješ, ker prvič ga jaz ne nosim, ampak moj sluga, drugič imam 21 konj, ki nosijo deloma velike koše, v katere bi šla cela knjigarna. Zavoljo tega sem v prav prijetnem položaju: lahko vzamem s seboj kolikor čem, sam pa sedim mogočno na konju.

Dovoliš, da pišem, kar bi me najbolj zanimalo. Bili bi: Cankar, Meško, Tolstoj, Dostojevski in enaki. Sicer preberem vse do zadnje črke, kar mi pošlješ. Alešovec je prebran, ravnotako „Oglenica“, zdaj se vržem na knjigo „Pri severnih Slovanih“. Sedim tu v okopih, živim tako, tako, en dan kot drugi — čitam, pišem. L. M.

Kröpfl Ivan, abiturijent je bil 25. listopada 1915 na vrhu sv. Mihela ujet. Domu je pisal dosihdob šestkrat in enkrat je celo brzojavil, da je namreč prejel denar. Njegov naslov se glasi: K. Joh. prigionere di guerra, Narni pr. Perugia, Italia. Tovariši, ki ga poznate, blagovolite mu pisati. Pisati se mora nemško.

Bolečine v mišicah, kitah in sklepkih odpravimo po vdrgnjenju s Fellerjevim oživljajočim, bolečine tolažečim rastlinskim esenčnim fluidom z zn. „Elsa-fluid“. Zdravniško priporočen. Stotisoč zahvalnih pisem. 12 steklenic franko veljajo samo 6 kron. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 67 (Hrvaško).

Voščene sveče, voščeni svitki, sveče iz voščene zmesi, kadilo, oglje za kadičnice, stenj in olje za večno luč priporoča trgovina sveč Siebert, Celovec, Stauderhaus. **Petrolejske svetilnice**, nadomestilo za večno luč, zelo priročne in priljubljene, so zopet naprodaj.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica za Št. Štefan na Zili

r. z. z n. z.

bo imela

dne 19. sušca, na dan sv. Jožefa, ob treh popoldan

v hranilničnih prostorih pri „Korperju“ v Št. Štefanu na Zili

svoj

letni občni zbor

s sledečim sporedom:

1. Poročilo o delovanju zadruga v preteklem letu.

2. Računski zaključek ter posvetovanje o razdelitvi čistega dobička.

3. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.

4. Razno.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Vabilo

na

25. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Velikovcu

r. z. z n. z.

v sredo, dne 22. marca 1916, ob 1/2 1. uri popoldne v Narodnem domu v Velikovcu.

Spored:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru
2. Poročilo načelstva in računskih pregledovalcev.
3. Odobrenje letnega računa za l. 1915. in razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Opomnja. Ako bi ob določeni uri občni zbor ne bil sklepčen, vrši se eno uro pozneje drugi občni zbor, ki sklepa pri vsakem številu zadržnikov.

Organist

cecilijanec, išče službo na Koroškem kot organist in cerkovnik ali pa samo kot organist.

Tozadevne ponudbe naj se pošljejo na

župni urad v Št. Ilju ob Dravi, pošta Vrba ob jezeru.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Borovljah

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

vabi na

VIII. redni občni zbor

ki ga priredi

dne 19. marca 1916, ob 3. uri popoldne, v svoji pisarni pri „Bundru“ v Borovljah

s sledečim

dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Računsko poročilo.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Razno.

K obilni udeležbi vabi vse zadržnike

načelstvo.

100 litrov domače pijače!

osvežuje in gasi žejo, vsak si more z malimi stroški sam izdelovati. V zalogi so: Ananas, jabolka, grenadine, maline, muškate hruške, pomaranče, dišeča perla, višnje. Ponesreči se nikdar. Te domače pijače se poleti zauživajo lahko ohlajene in pozimi tudi gorke, namesto ruma in žganja. Tvarina z natančnim predpisom stane K 5.50 franko po povzetju. Na 5 takih porcij dam eno porcijo zastoj. Za gospodarstva, tovarne, večje gospodinjstvo, delavnice itd. neprecenljive vrednosti, ker delavca poživlja in ga ne opoji in njegovi delavni moči ne škoduje.

Janez Grollich,

Engel-drogerija v Brnu št. 638, Moravsko.

V najem

se odda s 1. julijem 1916

gostilna in mesarija

z vsemi pripadajočimi prostori v Narodnem domu v Velikovcu, in sicer z ozirom na vojni čas za letnih 1400 K.

Prosilci naj se izvolijo oglasiti s svojimi spričevali najpozneje do 28. marca t. l. pri Hranilnici in posojilnici v Velikovcu.

Vabilo

na

redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Spodnjem Dravbergu

r. z. z n. z.

ki se bo vršil

dne 30. marca 1916, ob 2. uri pop. v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo odbora za l. 1915.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1915. in sklep o čistem dobičku.
3. Volitev odbora.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadržnikov.

K obilni udeležbi vabi zadržnike

načelstvo.

Postni pastirski list

prevzvišenega gospoda knezoškofa krškega s postnim redom za Krško škofijo za l. 1916 se dobi v

tiskarni Družbe sv. Mohorja.

Cena 10 vinarjev.

Izvoz desk.

Wilhelm Liebstein, Plzno (Češko), kupuje za vojaško dobavo vse vrste desk in podbojev ter sprejema ponudbe od pošiljatvene postaje.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva ulica št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva ulica št. 7.